

**Завдання II етапу
Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії
2021-2022 навчального року**

10 клас

Завдання I

На основі уривка з дослідження історика Івана Лисяк-Рудницького розкрийте зміст вислову «Галичина – український П'ємонт».

«... Поява сильної та динамічної спільноти в Галичині наклала відбиток, особливо після 1905 р., на українські землі в Росії. Так сформувалася концепція Галичини як «українського П'ємонту»: маленького краю з великою місією, покликаного стати географічною базою і плацдармом визвольної боротьби всього українського народу.

Для українського національного руху в Галичині двадцять п'ять років перед вибухом Першої світової війни були періодом неухильного просування на всіх фронтах. Один із тогочасних польських публіцистів влучно схарактеризував такий розвиток подій як «українське завоювання». Завоювання було, насамперед, внутрішнім і полягало у проникненні в широкі маси українців модерної національної свідомості. Це досягалося через постійно розширювану мережу народних товариств: освітніх, професійних, господарських, напіввійськових та ін. Участь у таких товариствах, місцеві філії яких сягали кожного містечка й села, давала селянам нове почуття людської гідності... У політичній сфері тепер стало можливим розпочати систематичний, наполегливий наступ на польську гегемонію в Галичині...».

Поясніть, завдяки чому забезпечувався значний поступ національного руху на західноукраїнських землях. Чому в Наддніпрянщині такого поступу не спостерігалось?

Кількість балів: 10 б.

Завдання II

Роздивіться зображення пам'ятника українським мігрантам, який відкрили у серпні 2016 року в Тернополі.

Підготуйте повідомлення (до 2-х сторінок) на тему «Історія української еміграції: учора, сьогодні, завтра».

Кількість балів: 12 б.

Завдання III

Чи є доцільним, на Вашу думку, викладати на сторінках підручника уривки з первинних історичних джерел – офіційний документ, особисті спогади очевидців чи сучасників подій, уривки з газетних публікацій, так і вторинних – погляди дослідників, думки істориків тощо?

Кількість балів: 15 б.

Завдання IV

XX ст. увійшло в історію як епоха світових війн, що поставили на межу загибелі цивілізацію, стали важким випробуванням для людства, гуманістичних цінностей, вироблених протягом усієї попередньої історії. Однак, усі геополітичні катаклізми XX ст. почалися саме з Першої світової війни.

Підготуйте свій виступ у вигляді тез на тему «Перша світова війна як прояв кризи європейської цивілізації»/ «Перша світова війна – матір катастроф століття».

Кількість балів: 15 б.

Завдання V

Увага! Конкурс «Сумщина туристична». Перед вами пам'ятки Сумської області. Назвіть ці пам'ятки. Доповніть перелік пам'яток, які варто відвідати і чому.

А

Б

В

Г

Д

Е

Кількість балів: 6 б.

Завдання VI

Питання про те, чи була Наддніпрянська Україна колонією царської Росії, у сучасній історичній науці є дискусійним. Ураховуючи наведений уривок О. Субтельного про колоніальну експлуатацію України та відомі вам факти з історії, які характеризують не лише економічне, але й політичне становище України, ставлення російського уряду до її культури, мови, церкви тощо, сформулюйте свою точку зору із цього приводу. Зробіть висновки.

«Як же примирити факт експлуатації України з її промисловим розвитком? У 1928 р. Михайло Волобуєв, російський комуністичний економіст на Україні, пояснював це так. Україна, казав він, не являє собою «азіатський» тип колонії – бідної, без власної промисловості, ресурси якої імперія, що її експлуатує, просто викачує; вона скоріше належить до «європейського» типу колонії, тобто є промислово розвинутою країною, яку позбавляють не стільки ресурсів, скільки її ж капіталу і потенційних прибутків. Головним винуватцем цього, на його думку, була Росія, а не західні капіталісти. Цей капітал перекачувався з України в досить простий спосіб: імперська політика ціноутворення створила ситуацію, коли вартість російських готових товарів була надзвичайно високою, у той час як ціни на українську сировину лишалися низькими. Унаслідок цього російські виробники готових товарів мали більші прибутки, ніж компанії з виробництва вугілля та залізної руди в Україні. Капітал же накопичувався на російській Півночі, а не на українському Півдні. Так економіку України (що, як наголошував Волобуєв, була виразним економічним цілим) позбавляли потенційних прибутків і змушували слугувати інтересам російського центру».

Джерело: Субтельний О. Україна. Історія. – К., 1991. – С. 239

Кількість балів: 12 б.

Загальна кількість балів

70 б.